

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRERÅDET

LAUSUNTO VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN KULJETUSPALVELUJEN TOIMINTAOHJEESTA

Vanhusneuvosto päätti kokouksessaan 8.5.2023 § 40 viitata maaliskuussa antamaansa lausuntoon.

Lisäksi vanhusneuvosto totesi, että Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelujen toimintaohjeen kohta 5.2 Palvelupäätös olisi muutettava kahden lauseen osalta: ”Päätöksen kuljetuspalvelusta tekee kunnan viranhaltija” ja ”Asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa kotikunnalle, jos hänen kuljetuspalvelutarpeensa muuttuu päätöksen tekemisen jälkeen”, koska vastuu kuljetuspalvelujen järjestämisestä on siirtynyt kunnilta hyvinvointialueelle.

UTLÅTANDE OM RIKTLINJER ENLIGT FUNKTIONSHINDERLAGEN FÖR SERVICE SOM STÖDER RÖRLIGHETEN

Äldrerådet beslöt på sitt möte 8.5.2023 § 40 hänvisa till sitt utlåtande i mars om direktivet.

Dessutom konstaterar Äldrerådet, att verksamhetsdirektivet gällande riktlinjerna enligt Funktionshinderlagen för service som stöder rörligheten punkt 5.2 Servicebeslut borde ändras för två meningars del: ”Beslut om färdtjänst fattas av kommunens tjänsteinnehavare” och ”Klienten är skyldig att meddela kommunen om hens behov av färdtjänst ändras efter att beslutet fattats”, eftersom ansvaret för ordnande av färdtjänst överförs från kommunerna till välfärdsområdet.

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRERÅDET

LAUSUNTO TILAPÄISESTÄ JA SÄÄNNÖLLESTÄ KOTIHOIDON MYÖNTÄMIS- PERUSTEISTÄ

Vanhusneuvosto kiinnitti kokouksessaan 8.5.2023 § 39 huomion tilapäisen ja säännöllisen kotihoidon myöntämisperusteet -ohjeen sisältämään rajaukseen, kohta 3.2, että henkilön palveluntarpeen on oltava säännöllistä ja enemmän kuin kerran viikossa. Vaikuttaa kohtuuttomalta, että henkilö tällä ehdolla ei saa palvelua vaan joutuu siirtymään yksityiselle puolelle. Asukkaita ei kohdella yhdenvertaisesti. Kotihoitoa tarvitseva henkilö voi suuresti hyötyä hyvinvointialueen kotihoidon monipuolisesta palveluvalikoimasta ja tuesta (mm. kotihoidon lääkärin tuesta), vaikka hänen palveluaan on tarkoituksenmukaista järjestää säännöllisesti vain kerran viikossa.

UTLÅTANDE OM KRITERIER FÖR BEVILJANDE AV TILLFÄLLIG OCH REGELBUNDEN HEMVÅRD

Äldrerådet fäste vid sitt möte 8.5.2023 § 39 uppmärksamhet vid begränsningen i direktivet om kriterier för beviljande av tillfällig och regelbunden hemvård, punkt 3.2, att en persons behov av service måste vara regelbundet och större än en gång i veckan. Det verkar orimligt att en person på grund av detta villkor inte kan få service utan är tvungen att vända sig till den privata sektorn. Invånarna behandlas inte jämlikt. En person som behöver hemvård kan i hög grad dra nytta av välfärdsområdets mångsidiga serviceutbud och stöd (bl.a. hemvårdsläkarens stöd), fastän det är ändamålsenligt att ordna service endast en gång i veckan.

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRE RÅDET

LAUSUNTO TALOUDELLISEN TUEN OHJEESTA

Vanhusneuvosto totesi kokouksessaan 11.5.2023 § 39, että suomenkielisen taloudellisen tuen ohjeen luku 1 Yleistä taloudellisesta tuesta olisi korjattava seuraavan kappaleen osalta: ”Jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitetulta kotikunnaltaan tai siltä kuntayhtymältä, johon kotikunta kuuluu, ellei muualla laissa toisin säädetä.”

Taloudellisen tuen ohjeen luku 4.6 4 Asiakasmaksut olisi päivitettävä seuraavan lauseen osalta: ”1.7.2021 alkaen maksukatto laajenee koskemaan myös sellaisia asiakasmaksuja, joihin on myönnetty toimeentulotukea.”

UTLÅTANDE OM ANVISNING FÖR EKONOMISKT STÖD

Äldrerådet konstaterade på sitt möte 8.5.2023 § 39 att i den finskspråkiga anvisningen för ekonomiskt stöd borde kapitel 1 ”Allmänt om ekonomiskt stöd” korrigeras för följande styckes del: ”Jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa henkilöllä on oikeus saada riittävät sosiaalihuollon palvelut kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitetulta kotikunnaltaan tai siltä kuntayhtymältä, johon kotikunta kuuluu, ellei muualla laissa toisin säädetä.”

Kapitel 4.6.4 i anvisningen för ekonomiskt stöd borde uppdateras för följande menings del: ”Från och med den 1 juli 2021 utvidgas avgiftstaket till att gälla även sådana klientavgifter för vilka utkomststöd har beviljats.”

LAUSUNTO SOSIAALIHUOLLON HENKILÖKULJETUSPALVELUISTA ITÄ- UDELLAMAALLA

Vanhusneuvosto totesi kokouksessaan 8.5.2023 § 43, että henkilökuljetusten laatu-
pisteytyksessä olisi huomioitava kuljettajien kielitaidot ja henkilökuljetusten
palvelukuvaukseen lisättävä ohjauskeskuksen palvelukuvaukseen kuuluvat yksilöllisiin
kuljetuksiin liittyvät ehdot:

1. Jos asiakkaalla on vakiotaksioikeus, kuljetus ohjataan ensi sijassa vakiotaksille Keski-Uudenmaan hyvinvointialue.
2. Kuljetus ohjataan ensi sijassa autolle, joka vastaa kuljetuksen tarvetta ja matkustajan matkustajatietojen mukaista tarvetta, esimerkiksi inva-auton tarvetta. Jos käytettävissä on soveltuva palvelulinjakuljetus, kuljetus voidaan ohjata sille tilaajan kanssa tarkemmin sovittavalla tavalla.
3. Kuljetus ohjataan ensin lähtöosoitteen lähimmälle soveltuvalle autolle ja tämän jälkeen järjestyksessä muille lähimmille autoille. Jos autoa ei löydy tilaajan kanssa sovitusajassa, kuljetus ohjataan korvaavalle autolle tilaajan ohjeistamin tavoin.
4. Jos tarjolla on useita edellä mainitulla tavalla soveltuvia autoja, kuljetusta tarjotaan autoille kilpailutukseen (hintaa ja laatu) perustuvassa etusijajärjestyksessä. Tasapisteissä ratkaisee hinta.
5. Jos matkustajan kuljetuksen tarpeen kannalta kaikki ajoneuvot ovat soveltuvia, noudatetaan eri ajoneuvoluokkien yhteistä etusijajärjestystä.

UTLÅTANDE OM SOCIALVÅRDENS PERSONTRANSPORTTJÄNSTER I ÖSTRA NYLAND

Äldrerådet konstaterade på sitt möte 8.5.2023 § 43 att i kvalitetspoängsättningen gällande persontransporterna borde chaufförernas språkkunskaper beaktas. Servicebeskrivningen för persontransporterna borde kompletteras med de villkor för individuella transporter som ingår i servicebeskrivningen för centralen för färdtjänster (på finska):

- ”1. Jos asiakkaalla on vakiotaksioikeus, kuljetus ohjataan ensi sijassa vakiotaksille Keski-Uudenmaan hyvinvointialue.
2. Kuljetus ohjataan ensi sijassa autolle, joka vastaa kuljetuksen tarvetta ja matkustajan matkustajatietojen mukaista tarvetta, esimerkiksi inva-auton tarvetta. Jos käytettävissä on soveltuva palvelulinjakuljetus, kuljetus voidaan ohjata sille tilaajan kanssa tarkemmin sovittavalla tavalla.
3. Kuljetus ohjataan ensin lähtöosoitteen lähimmälle soveltuvalle autolle ja tämän jälkeen järjestyksessä muille lähimmille autoille. Jos autoa ei löydy tilaajan kanssa sovitusajassa, kuljetus ohjataan korvaavalle autolle tilaajan ohjeistamin tavoin.
4. Jos tarjolla on useita edellä mainitulla tavalla soveltuvia autoja, kuljetusta tarjotaan autoille kilpailutukseen (hintaa ja laatu) perustuvassa etusijajärjestyksessä. Tasapisteissä ratkaisee hinta.
5. Jos matkustajan kuljetuksen tarpeen kannalta kaikki ajoneuvot ovat soveltuvia, noudatetaan eri ajoneuvoluokkien yhteistä etusijajärjestystä.”

LAUSUNTO OMAISHOIDON TUEN SOVELTAMISOHJEESTA

Omaishoidon tuen soveltamisohjeen osalta vanhusneuvosto kiinnitti kokouksessaan 8.5.2023 § 39 huomion siihen, että omaishoitaja joutuu käyttämään myönnettyjä vapaapäiviä läheisen kuljettamiseen tilapäiseen hoitopaikkaan. Kohta 6.5 Omaishoidon maksun keskeyttäminen omaishoitajan sairastuttua olisi kirjoitettava selkeämmin. Vanhusneuvosto vaatii selvitystä, mitä lause ”omaishoitajalle ei voida maksaa palkkiota, jos hänellä on lääkärin toteama omaishoitajan tehtäviä estävä tilapäinen tai pitkäaikainen työkyvyttömyys, vaikka omaishoitaja tosiasiallisesti hoitaa hoidettavaansa” tarkoittaa.

Omaishoidon tuen soveltamisohjeissa on kohta, jossa tekstiin on jäänyt kaupunki hyvinvointialueen sijaan, luku 2 Omaishoidon tuen tarkoitus ja sisältö: ”6) tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista. Omaishoito toteutetaan yhteistyössä *kaupungin vanhus- ja vammaispalvelujen*, omaishoidettavan, omaishoitajan ja muiden toimijoiden kanssa”.

Luku 7 Omaishoitajalle järjestettävät vapaat: voitaisi selventää, että sairaalahoito tai kuntoutusjakso tarkoittaa hoidettavan jaksoja eikä omaishoitajan, esim. *hoidettavan* sairaalahoidon tai kuntoutusjakson katsotaan olevan omaishoitajan vapaata, jos näin...

UTLÅTANDE OM STÖD FÖR NÄRSTÅENDEVÅRD

Beträffande direktivet om stöd för närståendevård fäste äldrerådet på sitt möte 8.5.2023 uppmärksamhet vid att närståendevårdaren tvingas använda beviljade lediga dagar till att transportera den närstående till en tillfällig vårdplats. Punkten 5.5 gällande avbrytande av utbetalning av arvode för närståendevård borde skrivas på ett tydligare sätt. Äldrerådet kräver en förklaring vad meningen ”Man kan inte betala ut arvode till en närståendevårdare, om hen av läkare konstaterats vara tillfälligt eller långvarigt oförmögen att utföra närståendevårdens uppgifter, även om närståendevårdaren faktiskt vårdar den vårdbehövande” avser.

I anvisningarna för närståendevården ingår ett stycke, där staden nämns istället för välfärdsområdet, kapitel 1 Syftet med stödet för närståendevård samt dess innehåll: ”6) beviljande av stöd bedöms vara förenligt med den vårdbehövandes bästa. Närståendevården genomförs i samarbete mellan *stadens äldreomsorg och tjänster för personer med funktionsnedsättning*, den vårdbehövande, närståendevårdaren och andra aktörer”.

Kapitel 6 Ledighet för närståendevårdare: kunde klarläggas att sjukvård eller rehabiliteringsperiod avser den vårdbehövande och inte närståendevårdaren, t ex att den tid som den vårdbehövande erhåller sjukvård eller rehabilitering räknas som ledighet för närståendevårdaren, om fallet så är ...

VANHUSNEUVOSTO

LAUSUNTO LIIKKUMISTA TUKEVIEN PALVELUIDEN TOIMINTAOHJEESTA

Vanhusneuvosto totesi kokouksessaan 8.3.2023 § 19, että liikkumisen palveluiden järjestely on monimutkainen ja että tässä vaiheessa siihen liittyy niin paljon ongelmia, että vanhusneuvoston on vaikea antaa lausuntoa toimintaohjeesta.

Vanhusneuvosto päätti yksimielisesti välittää hyvinvointialueen hallitukselle asiakasraadın kokoaman listan kuljetuspalveluiden puutteista ja kehottaa hyvinvointialueen hallitusta viipymättä korjaamaan kuljetuspalveluiden ongelmat.

UTLÅTANDE OM RIKTLINJER SOM STÖDER RÖRLIGHETEN

Äldrerådet konstaterade på sitt möte 8.3.2023 § 19, att ordnandet av service som stöder rörlighet är komplicerat och innehåller i detta skede så många problem att det är svårt för äldrerådet att ge utlåtande om anvisningar.

Äldrerådet beslöt enhälligt att förmedla till välfärdsområdesstyrelsen kundpanelens lista gällande brister i transportservicen och uppmana välfärds-områdesstyrelsen att utan dröjsmål korrigera bristerna.

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRE RÅDET

LAUSUNTO IKÄÄNTYNEIDEN ASUNNON MUUTOSTÖIDEN MYÖNTÄMISPERUSTEISTÄ

Vanhusneuvosto päätti kokouksessaan 8.5.2023 § 40 viitata maaliskuussa antamaansa lausuntoon.

UTLÅTANDE OM GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV ÄNDRINGSARBETEN I DEN ÄLDRE BOSTAD

Äldrerådet beslöt på sitt möte 8.5.2023 § 40 hänvisa till sitt utlåtande i mars om direktivet.

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRE RÅDET

LAUSUNTO IKÄÄNTYNEIDEN ASUNNON MUUTOSTÖIDEN MYÖNTÄMISPERUSTEISTA

Vanhusneuvosto totesi kokouksessaan 13.2.2023 § 21, että rahan käyttö asunnon muutostyöhön on halvempi kuin moni muu tukipalvelu tai laitoshoido, joten pitäisi talousarvioon varata riittävästi rahaa tähän toimintaan.

UTLÅTANDE OM GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV ÄNDRINGSARBETEN I ÄLDRE PERSONERS BOSTÄDER

Äldrerådet konstaterade på sitt möte 13.2.2023 § 21, att användningen av medel för att göra ändringsarbeten i bostäder är ett förmånligare alternativ än många andra stödtjänster eller anstaltsvård. Av detta skäl bör tillräckligt med medel reserveras för detta ändamål i budgeten.

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRERÅDET

LAUSUNTO ATERIAPALVELUN MYÖNTÄMISPERUSTEISTA

Vanhusneuvosto kiinnitti kokouksessaan 8.3.2023 § 22 huomioon siihen, ettei myöntämisperusteissa määritellä miten palvelu tuotetaan. Onko asiakkaan mahdollista valita monesta palveluntuottajasta? Kuinka laadun valvonta toteutetaan ja onko kyseessä lämmin ateria? Ateriapalvelun kilpailutusasiakirjoihin on yksityiskohtaisesti määritettävä aterioilta vaadittava ravitsemuslaatu, laadun todentaminen ja seuranta.

Vanhusneuvosto päätti yksimielisesti ehdottaa, että ”Erikoisruokavaliot huomioidaan”-lause lisätään kappaleeseen: ”Ateriapalveluntarve on lähtökohtaisesti päivittäinen. Palvelun tarpeen muuttuessa ateriatilausten määrää voidaan lisätä, vähentää tai lopettaa yksilöllisen kokonaistilanteen perusteella.”

UTLÅTANDE OM GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV MÅLTIDSSERVICE

Äldrerådet fäste vid sitt möte 8.3.2023 § 22 uppmärksamheten vid att i grunderna för beviljande av måltidsservice inte definieras hur servicen produceras. Kan klienten välja mellan flera serviceproducenter? Hur övervakas kvaliteten och är det frågan om varma måltider? Vid konkurrensutsättningen av måltidsservicen bör i dokumenten detaljerat definieras måltidernas näringskvalitet, kontrollen och uppföljningen av kvaliteten.

Äldrerådet beslöt enhälligt föreslå tillägget ”Specialdieter beaktas” till stycket: ”Man utgår från ett dagligt behov av måltidsservice. Vid ändringar i servicebehovet kan måltidsbeställningarna ökas, minskas eller avslutas, beroende på den individuella helhets-situationen.”

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRE RÅDET

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRERÅDET

LAUSUNTO IKÄIHMISTEN PÄIVÄTOIMINNAN MYÖNTÄMISPERUSTEISTÄ

Vanhusneuvostolla ei ollut kokouksessaan 8.5.2011 § 39 huomautettavaa ikäihmisten päivätoiminnan myöntämisperusteistä.

UTLÅTANDE OM GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV DAGVERKSAMHET FÖR ÄLDRE

Äldrerådet hade på sitt möte 8.5.2023 § 39 ingenting att anmärka om grunderna för beviljande av dagverksamhet för äldre.

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRERÅDET

LAUSUNTO ATERIAPALVELUN MYÖNTÄMISPERUSTEISTÄ

Vanhusneuvosto päätti kokouksessaan 8.5.2023 § 41 viitata maaliskuussa antamaansa lausuntoon.

UTLÅTANDE OM GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV MÅLTIDSSERVICE

Äldrerådet beslöt på sitt möte 8.5.2023 § 41 hänvisa till sitt utlåtande i mars om direktivet.

VANHUSNEUVOSTO - ÄLDRERÅDET

LAUSUNTO ATERIAPALVELUN MYÖNTÄMISPERUSTEISTA

Vanhusneuvosto kiinnitti kokouksessaan 8.3.2023 § 22 huomioon siihen, ettei myöntämisperusteissa määritellä miten palvelu tuotetaan. Onko asiakkaan mahdollista valita monesta palveluntuottajasta? Kuinka laadun valvonta toteutetaan ja onko kyseessä lämmin ateria? Ateriapalvelun kilpailutusasiakirjoihin on yksityiskohtaisesti määritettävä aterioilta vaadittava ravitsemuslaatu, laadun todentaminen ja seuranta.

Vanhusneuvosto päätti yksimielisesti ehdottaa, että ”Erikoisruokavaliot huomioidaan”-lause lisätään kappaleeseen: ”Ateriapalveluntarve on lähtökohtaisesti päivittäinen. Palvelun tarpeen muuttuessa ateriatilausten määrää voidaan lisätä, vähentää tai lopettaa yksilöllisen kokonaistilanteen perusteella.”

UTLÅTANDE OM GRUNDERNA FÖR BEVILJANDE AV MÅLTIDSSERVICE

Äldrerådet fäste vid sitt möte 8.3.2023 § 22 uppmärksamheten vid att i grunderna för beviljande av måltidsservice inte definieras hur servicen produceras. Kan klienten välja mellan flera serviceproducenter? Hur övervakas kvaliteten och är det frågan om varma måltider? Vid konkurrensutsättningen av måltidsservicen bör i dokumenten detaljerat definieras måltidernas näringskvalitet, kontrollen och uppföljningen av kvaliteten.

Äldrerådet beslöt enhälligt föreslå tillägget ”Specialdieter beaktas” till stycket: ”Man utgår från ett dagligt behov av måltidsservice. Vid ändringar i servicebehovet kan måltidsbeställningarna ökas, minskas eller avslutas, beroende på den individuella helhets-situationen.”